

Когнитивни предубеждения

Групово пристрастие

Ключови думи

принадлежност | групи | червени флагове | лоялност | ценности

Понякога не забелязваме колко голяма важност придаваме на групите, към които принадлежим. Независимо дали става въпрос за вашето училище, приятелския ви кръг или дори вашата геймърска група, това да си част от нещо, ни кара да се чувстваме добре, разбрани и сигурни.

Но понякога това чувство за принадлежност може деликатно да повлияе на начина, по който мислим, както и в какво вярваме. Това става, когато започнем да приемаме нашата група като по-добра от другите.

„Вярвам, че хората ме харесват повече.“

Склонни сме да виждаме хората в нашата група като по-умни, по-добри и по-надеждни. Това може да ни носи удовлетворение, но също така ни тласка към игнориране или осъждане на хора извън нашия кръг, дори когато мнението им е валидно и значимо.

Това е ефектът на вътрешногруповата пристрастност. Кара ни да вярваме, да защитаваме или да се съгласяваме с нещо само защото идва от „нашата група“ и да отхвърляме всичко, което идва от страната на другите.

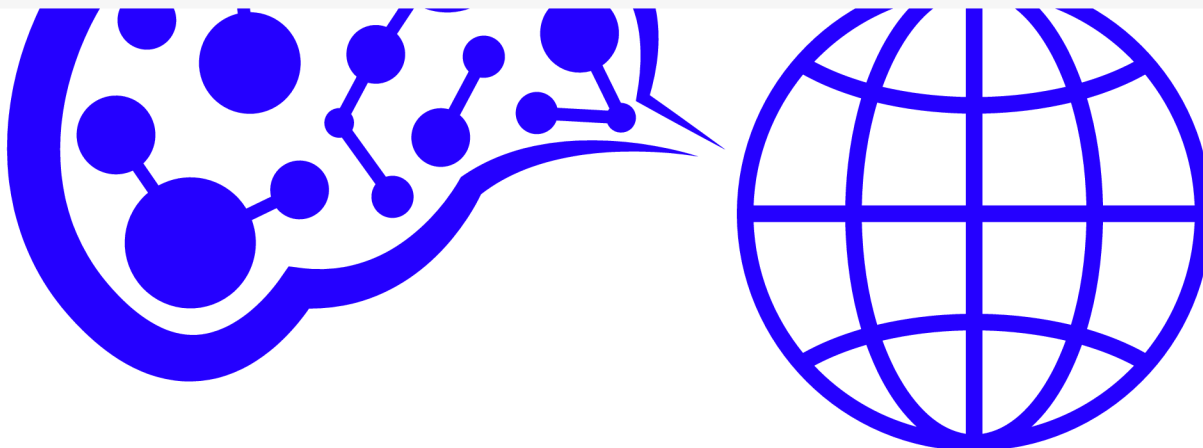

„По-вероятно е да повярвам на нещо, ако то подкрепя моята позиция.“

Представете си, че сте запалени по действията за опазване на климата. Един ден виждате публикация, в която се твърди, че известен политик-еколог е избрал да пътува с влак, вместо със самолет, за да намали въглеродния си отпечатък. Веднага се доверявате и споделяте публикацията: „Най-накрая някой, който се държи както трябва!“ Но на следващия ден виждате подобна публикация за политик от противниковата партия, който прави същото. Каква е първата ви реакция? „Да, да, това е просто пиар.“ Това е вътрешногруповата пристрастност в действие. По-вероятно е да се доверим на информация, която потвърждава това, в което вярва нашата група, и съответно бързо подлагаме под съмнение, игнорираме или атакуваме всичко, което не го подкрепя. Не винаги е въпрос на логика: става въпрос за лоялност. И когато лоялността вземе превес, тя може да помрачи трезвата ни преценка.

„Лесно е да объркаме истината с лоялността.“

Когато се чувстваме близки с дадена група, често защитаваме яростно нейните идеи. Това не винаги е лошо: лоялността може да се усеща като сила. Но ако спрем да поставяме под въпрос какво казва „нашата група“, рискуваме да попаднем в ехо-стаи, където всички са съгласни и външните мнения биват игнорирани. Дори умни, добронамерени групи могат да започнат да разпространяват невярна информация, като конспиративни теории или крайни мнения, само защото никой не смее да не се съгласи.

**“Опитвам се да разбера другите гледни точки,
дори и да не съм съгласен.”**

Запознаването с различни гледни точки е част от ученето и израстването. Любопитството ни помага да видим отвъд обичайната ни група и да осъзнаем, че има много начини на мислене. Някои идеи може да ви се сторят непознати или неудобни в началото, но това е естествен етап от процеса. Можете да се чувствате близки до вашата група, да подкрепяте нейните ценности и също така да създавате пространство за различни гледни точки. Този вид широкоскроеност показва осъзнатост и присъственост.

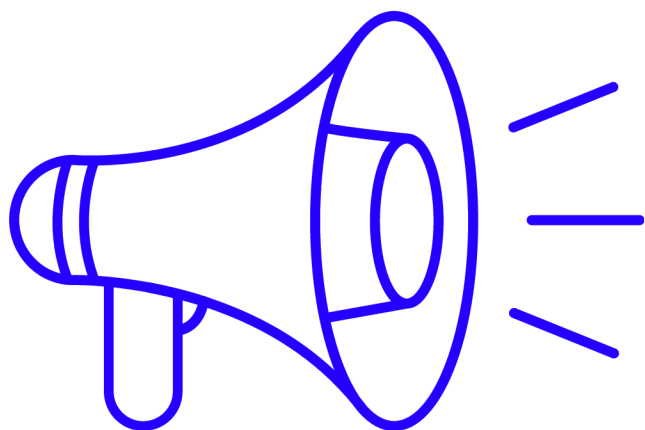
Понякога е достатъчно да спрете за момент и да се запитате:

- „Бих ли вярвал в това, ако идва от някой, извън моята група?“
- „Дали реагирам на идеята или единствено на човека, който я е казал?“
- „Изслушвам ли внимателно, за да разбера, без да правя прибързани заключения?“

Принадлежността ни прави по-силни, а разсъждаването върху това, в което вярваме, ни помага да придадем смисъл на тази принадлежност.

когнитивни предубеждения

Съфинансирано от
Европейския съюз

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.